

فلسفه آموزش و پرورش

www.ketab.ir

تألیف :

معصومه روحی

مرحمت امیر محمدیان بناب

فاطمه امیر محمدیان بناب

هاجر مردانی

عنوان و نام پدیدآور	فلسفه آموزش و پرورش / تألیف معصومه روحی... / و دیگران
مشخصات نشر	گرگان: انتشارات نوروزی، ۱۴۰۲.
مشخصات ظاهری	۱۳۱ ص.
شابک	978-622-02-3012-0
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	تألیف معصومه روحی، مرحمت امیرمحمدیان بناب، فاطمه امیرمحمدیان بناب، هاجر مردانی.
یادداشت	کتابنامه: ص. ۱۲۰.
موضوع	آموزش و پرورش -- فلسفه Education -- Philosophy اسلام و آموزش و پرورش -- فلسفه Islamic education -- Philosophy
شماره افزوده	روحی، معصومه، ۱۳۵۷ -
رده بندی کنگره	۷/۸۴LB
رده بندی دیویی	۱/۳۷۰
شماره کتابشناسی ملی	۹۳۶۴۲۸۶
اطلاعات رکورد کتابشناسی	فیا

فلسفه آموزش و پرورش

تألیف: معصومه روحی - مرحمت امیرمحمدیان بناب - فاطمه امیرمحمدیان بناب- هاجر مردانی

صفحه آرا: صبور انوری کسیر

طراح جلد: شکبیا حاجی عسکری

نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۲

مشخصات ظاهری: ۱۳۱ ص

قطع: وزیری

شمارگان: ۲۰۰

شماره شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۰۲-۳۰۱۲-۰

چاپ و نشر: نوروزی-۰۱۷۳۲۲۴۲۲۵۸

قیمت: ۷۵۰۰۰ تومان

گلوستان، گرگان، خیابان شهید بهشتی، پاساژ رضا، کدپستی ۴۹۱۶۶۵۷۳۷۶

Instagram: entesharatnoruzi

www.entesharate-noruzi.com

۰۱۷-۳۲۲۴۲۲۵۸-۰۹۱۱۳۷۱۹۱۱۵

entesharate.noruzi@Gmail.com

پیش گفتار

درباره اعتلای کیفی و کمی آموزش و پرورش امور بسیاری را می توان دخیل دانست. دامنه آنها چنان گسترده است که می تواند از شکل ظاهری ساختمان مدرسه، زمین ورزش، تعداد دانش آموزان و نوع تغذیه آنان، تا جهانی نظیر مکتب فلسفی حاکم بر تفکرات آموزشی را در بر می گیرد. در میان اندیشمندان آموزش و پرورش، ایذاک کندل متفکر تربیتی معاصر در این زمینه می گوید: ((روشهای متکی بر هزینه سرانه هر دانش آموز، ساختمان مدارس، میزان ثبت نام و غیره هر چند ممکن است روزی مفید واقع گردند، ولی در شرایط فعلی....، محال است مقایسه های بر اساس چنین ویژگیهایی داشت)). اما روش دیگری که می توان در مطالعات تربیتی بکار بست بر اساس کیفیت آموزش و پرورش کشورهای مختلف است. ولی با این روش هم به علت عدم اعتبار و معادل اندازه گیری و یکسان نبودن اهداف آموزش و پرورش در کشورهای مختلف دستیابی به نتایج صحیح امکان پذیر نیست. کندل که در صدد یافتن نوعی شباهت عمومی آموزش و پرورش است، معتقد است که بطور کلی مسائل آموزش و پرورش در اکثر کشورها به نوعی با هم شباهت دارند. راه حلها تحت تاثیر تفاوت های سنتی و فرهنگی هر یک از کشورهاست.

به این ترتیب، می توان گفت که در مطالعات آموزشی باید ارزشها، معانی پنهان عملکردها و اهداف حاکم بر نظامها را مقایسه و مطالعه کرد. لذا در باب اعتلای کیفی آموزش و پرورش ابتدا باید دانست که فلسفه آموزش و پرورش و مکتب فکری حاکم بر نظام آموزشی کدام است و آیا حرکت ما بر اساس آرمانهای آن مکتب فکری صورت می گیرد یا نه؟ چه در این صورت نیز در صورت عدم همخوانی میان آرمانها، ارزشها و عملکردها، نظام آموزشی از داخل از هم فرو می پاشد.

برای اعتلای کیفی و کمی آموزش و پرورش هر کشوری ابتدا باید دریافت که فلسفه حاکم بر نظام آموزشی آن کدام است، زیرا تعیین خط مشی های آموزشی باید همواره بر اساس نظام فلسفی حاکم بر آن باشد. البته در بعضی کشورها آموزش و پرورش ممکن است در مرحله

اقتباس فرهنگی باشد، که اگر این اقتباس بر اساس مطالعه و تجزیه و تحلیل و تطبیق با ارزشهای فلسفه حاکم باشد مفید و در غیر این صورت نتیجه کاملاً منفی خواهد بود. مثلاً اگر کشوری به اقتباس از نظام آموزشی موفق در یکی از کشور های جهان بپردازد بدون اینکه به ارتباط آن با اوضاع اقتصادی، اجتماعی و به طور کلی با فلسفه حاکم بیندیشد، واضح است که چنین اقتباسی مانند اینست که درختی را از مکانی درآوریم و بدون در نظر گرفتن شرایط جغرافیایی و یا حتی علاقه مردم به میوه آن آنرا در محل دیگری بکاریم و بخواهیم همان میوه را برداشت کنیم. منظور از این مثل این نیست که هر اقتباسی غلط است بلکه منظور این است که اقتباس باید با توجه شرایط حاکم بر هر کشور و منش ملی آن کشور صورت پذیرد. چرا که در هر کشوری برداشت از ماهیت انسان، زندگی ایده آل، مبدا و مقصد هستی، معرفت و... متفاوت با کشور دیگر است. برای مثال تفکر و فلسفه حاکم بر آموزش و پرورش آمریکا ملهم از فلسفه پراگماتیسم یا عملگرایی می باشد. حضور این تفکر را در کلاسهای درس، در رفتار تک تک دانش آموزان، معلمان، کتب درسی و خلاصه در تمام عملکردهای دانش آموزان می توان دید. یعنی روشهای تدریس، نگرش به علم و معلم، حدود آزادی دانش آموز همه و همه شدیداً متأثر از این مکتب است. هم چنین تأثیر مکتب لیبرالیسم سیاسی ملهم از جورج استوارت میل در آموزش و پرورش انگلستان کاملاً هویداست. نتیجه این تأثیر تأکید بر فردیت، خلاقیت، رقابت و نگرش ابرازانگاره به علم در این نظام آموزشی است.

اکنون با توجه به این که میانی فلسفی آموزش و پرورش ما باید اسلامی باشد، لازم است بدانیم این فلسفه آموزشی مدافع چه اصولی است و آیا آمال و انتظارات ما از آموزش و پرورش فعلی کشور، چه فردی و چه جمعی، حقیقتاً متأثر از فلسفه اسلامی هست یا خیر؟

فهرست

۱۱.....	فصل اول : کلیات
۱۲.....	چیستی فلسفه
۱۳.....	چیستی تعلیم و تربیت
۱۳.....	تعاریف آموزش
۱۴.....	فلسفه آموزش
۱۷.....	رابطه فلسفه و تعلیم و تربیت
۱۸.....	فلسفه و آموزش و پرورش پراگماتیسم
۲۱.....	معلم پراگماتیست
۲۱.....	مبانی و اصول آموزش و پرورش
۲۳.....	یادگیری و عوامل موثر بر یادگیری
۲۴.....	عوامل موثر در یادگیری
۲۶.....	اصول آموزش و پرورش
۲۹.....	تعریف آموزش و پرورش دوره ابتدایی
۳۰.....	اهمیت آموزش ابتدایی
۳۱.....	تفاوت آموزشهای رسمی با آموزشهای غیر رسمی
۳۱.....	اهداف آموزش و پرورش ابتدایی
۴۰.....	مبانی اصول تعلیم و تربیت
۴۲.....	انواع کارکردهای آموزش و پرورش

۴۴		مراحل رشد کودک و تربیت آن
۴۵		دوران نوزادی یا طفولیت (۰ تا ۲ سالگی)
۴۹		دوران کودکی اول (دوره پیش دبستانی ۲ تا ۶ سال)
۵۳		دوره کودکی دوم (دوره دبستانی ۶ تا ۱۲ سالگی)
۵۷		فصل دوم : نظریه های فلسفه آموزش
۵۸		تجربه های بین المللی در تاریخ فلسفه تعلیم و تربیت
۶۲		نظریه های فلسفی
۶۳		سقراط
۶۳		تلاش سوفیستها
۶۳		تفاوت سوفیست و فلسفه
۶۳		تفاوت سقراط و سوفیست
۶۴		کار سقراط
۶۴		افلاطون
۶۴		تربیت از دیدگاه افلاطون
۶۶		ارسطو :
۶۷		فرانسیس بیکن
۶۸		دکارت
۶۸		فرق مونیتی بادیارت
۶۸		کومینوس
۶۹		هدف تعلیم و تربیت از نظر کمینوس
۶۹		اصل کمینوس در آموزش و پرورش
۶۹		دوره های رشد
۷۰		لاک
۷۲		روسو
۷۵		کانت